

POSTANOWIENIE

Dnia 20 stycznia 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Eugeniusz Wildowicz

w sprawie **G.B.**

skazanego z art. 62 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej

na posiedzeniu w dniu 20 stycznia 2026 r.

kwestii dopuszczalności kasacji Prokuratora Generalnego wniesionej na niekorzyść od wyroku Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim

z dnia 1 lipca 2025 r., sygn. akt IV Ka 372/25,

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w Bełchatowie

z dnia 18 marca 2025 r., sygn. akt II K 62/25,

na podstawie art. 531 § 1 k.p.k. w zw. z art. 530 § 2 w zw. z art. 429 § 1 k.p.k. w

zw. z art. 529 k.p.k. *a contrario*

p o s t a n o w i ł

1. pozostawić kasację bez rozpoznania;

2. obciążyć Skarb Państwa kosztami postępowania kasacyjnego.

[WB]

UZASADNIENIE

G.B. został oskarżony o to, że w dniu 1 listopada 2024 r. w miejscowości D., w woj. [...], wbrew przepisom ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii posiadał w miejscu zamieszkania różne, szczegółowo wymienione w akcie oskarżenia środki

odurzające – tj. o czyn z art. 62 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

W dniu 14 marca 2025 r. oskarżony zmarł (odpis skrócony aktu zgonu – k. 14 akt SN), o czym nie powzięły wiedzy organy prowadzące postępowanie.

Sąd Rejonowy w Belchatowie, wyrokiem z dnia 18 marca 2025 r., sygn. akt II K 62/25, skazał G.B. na karę 6 miesięcy ograniczenia wolności, polegającą na wykonywaniu nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin w stosunku miesięcznym, za to, że „w dniu 1 listopada 2024 roku w miejscowości D., woj. [...], wbrew przepisom ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii posiadał w miejscu zamieszkania środki odurzające w postaci suszu roślinnego konopi innych niż włókniste, zapakowane w woreczek foliowy z zapięciem strunowym w ilości 2,666 grama netto i stężeniu średnim sumarycznym 3,59 % oraz środki odurzające - delta-9-THC, kwas delta-9- THC, zapakowane w woreczek foliowy z zapięciem strunowym w ilości 0,580 grama netto i stężeniu średnim sumarycznym 3,17 % oraz substancję psychotropową - 3- CMC w postaci bursztynowych zbrylonych kryształków, zapakowaną w woreczek foliowy z zapięciem strunowym w ilości 0,089 grama netto i stężeniu substancji psychotropowych w ilości 24,78 % oraz substancję psychotropową MDMA w postaci beżowej zbrylonej substancji zapakowanej w woreczek foliowy z zapięciem strunowym w ilości 0,284 grama netto i stężeniu substancji psychotropowych w ilości 24,96 %”, to jest za czyn wyczerpujący dyspozycję art. 62 ust. 1 ustawy z 29 lipca 2005 r. przeciwdziałaniu narkomanii.

Na podstawie art. 63 § 1 k.k. na poczet orzeczonej kary ograniczenia wolności zaliczył oskarżonemu okres zatrzymania w sprawie, przyjmując, iż jest on równoważny dwóm dniom kary ograniczenia wolności;

Ponadto orzekł na podstawie art. 70 ust. 4a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii świadczenie pieniężne w wysokości 1000 zł na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej, a na podstawie art. 70 ust. 2 tej samej ustawy przepadek dowodów rzeczowych.

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, po rozpoznaniu apelacji obrońcy, wyrokiem z dnia 1 lipca 2025 r., sygn. akt IV Ka 372/25, zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że obniżył wymiar orzeczonej wobec oskarżonego kary ograniczenia

wolności do 3 miesięcy, zaś w pozostałej części utrzymał w mocy wyrok Sądu I instancji.

Prokurator Generalny wniósł w dniu 18 listopada 2025 r., na podstawie art. 521 § 1 k.p.k., kasację od wyroku Sądu odwoławczego. Zaskarżył go w części zmieniającej wyrok Sądu I instancji, na niekorzyść skazanego i zarzucił „rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisu prawa materialnego, a mianowicie art. 37a § 1 k.k., poprzez obniżenie wymiaru orzeczonej przez Sąd I instancji wobec oskarżonego G.B., za przypisany mu czyn z art. 62 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii, kary do 3 miesięcy ograniczenia wolności, co doprowadziło do ukształtowania jej poniżej granicy wskazanej w treści tego przepisu, która nie mogła być niższa od 4 miesięcy ograniczenia wolności.”

Podnosząc powyższe, Prokurator Generalny wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy w tym zakresie Sądowi Okręgowemu w Piotrkowie Trybunalskim do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja nie podlegała rozpoznaniu, gdyż – jako wniesiona na niekorzyść skazanego w sytuacji, gdy skazany zmarł przed jej wniesieniem - była niedopuszczalna.

Zgodnie z art. 529 k.p.k. wniesieniu i rozpoznaniu kasacji na korzyść skazanego nie stoi na przeszkodzie m.in. okoliczność wyłączająca ściganie, w tym śmierć oskarżonego (skazanego). Śmierć oskarżonego (skazanego) stoi natomiast na przeszkodzie wniesieniu i rozpoznaniu kasacji na niekorzyść.

O ile jednak wymieniona w art. 529 k.p.k. okoliczność, w tym śmierć oskarżonego (skazanego) zaistnieje już po wniesieniu kasacji na niekorzyść, to w takiej sytuacji Sąd Najwyższy może albo umorzyć postępowanie kasacyjne, albo - jeżeli uzna, że zachodzą podstawy do przełamania kierunku kasacji i orzeczenia na korzyść - rozpoznać kasację i orzec na korzyść (art. 434 § 2 k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k.), to w sytuacji, gdy okoliczność „blokująca” wniesienie kasacji na niekorzyść, a więc również śmierć oskarżonego (skazanego) zaistniała przed datą jej wniesienia, to kasacja jest niedopuszczalna. W takim wypadku powinno zostać

wydane zarządzenie o odmowie jej przyjęcia (art. 530 § 2 w zw. z art. 429 § 1 w zw. z art. 529 k.p.k.). Jeżeli jednak kasacja taka została przyjęta (art. 530 § 1 k.p.k.), to powinna zostać pozostawiona bez rozpoznania, bez badania ewentualnej możliwości przełamania jej kierunku (art. 531 § 1 k.p.k.) – (zob. J. Matras, Komentarz do art. 529 k.p.k., [w:] Kodeks postępowania karnego. Komentarz (red.) Katarzyna Dudka, wyd. III).

Dlatego konieczne było pozostawienie wniesionej w niniejszej sprawie kasacji bez rozpoznania. Nie było zaś możliwe wydanie w tym postępowaniu orzeczenia kasatoryjnego z uwagi na wspominaną na wstępie przeszkodę procesową. Nie oznacza to rzecz jasna, że nie ma możliwości usunięcia z obrotu prawnego wadliwych, bo obarczonych bezwzględną przyczyną odwoławczą wydanych względem G.B. orzeczeń, które zapadły już po jego śmierci, czyli mimo wystąpienia negatywnej przesłanki procesowej z art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k., obligującej sądy do umorzenia wszczętego przeciwko niemu postępowania. Wyroki te powinny zostać usunięte z obrotu prawnego, co może nastąpić w jednym z dwóch trybów procesowych: wznowienia postępowania karnego z urzędu przez właściwy miejscowo Sąd Apelacyjny albo po rozpoznaniu przez Sąd Najwyższy kasacji wniesionej przez podmiot szczególny na korzyść oskarżonego.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie, kosztami postępowania kasacyjnego obciążając na podstawie art. 638 k.p.k. Skarb Państwa.

Eugeniusz Wildowicz

[a.ł]